

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

CHU VĂN QUẢNG

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN KHOA HỌC
TỰ NHIÊN THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC
HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ
HUYỆN NẬM PÒ, TỈNH ĐIỆN BIÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2018

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

CHU VĂN QUẢNG

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN KHOA HỌC
TỰ NHIÊN THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC
HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ
HUYỆN NẬM PỒ, TỈNH ĐIỆN BIÊN**

Ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 8.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn: TS. LÊ THỊ PHƯƠNG HOA

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi dưới sự hướng dẫn của Tiến sĩ Lê Thị Phương Hoa. Các số liệu và tài liệu được trích dẫn trong công trình này là trung thực. Kết quả nghiên cứu trong luận văn không trùng với bất cứ công trình nào đã được công bố trước đó.

Tôi chịu trách nhiệm với lời cam đoan của mình.

Thái Nguyên, tháng năm 2018

TÁC GIẢ

Chu Văn Quảng

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin trân trọng cảm ơn các thầy giáo, cô giáo trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên, trường CĐSP Điện Biên, Phòng đào tạo, khoa Tâm lý - Giáo dục đã nhiệt tình giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu. Đặc biệt, tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới Tiến sĩ Lê Thị Phương Hoa - cô giáo trực tiếp hướng dẫn khoa học và tận tình giúp đỡ tác giả trong suốt quá trình nghiên cứu thực hiện đề tài.

Tác giả xin chân thành cảm ơn Lãnh đạo, chuyên viên Phòng GD&ĐT huyện Nậm Pồ, Cán bộ quản lý, Giáo viên, Học sinh các trường THCS Tân Phong, THCS Chà Nưa, PTDTBT THCS Nà Hỳ, PTDTBT THCS Nà Khoa, PTDTBT THCS Phìn Hồ, PTDTBT THCS Chà Cang, Đảng ủy - HDND - UBND huyện Nậm Pồ đã cung cấp số liệu quý báu, động viên và tạo điều kiện thuận lợi nhất cho tác giả trong quá trình viết luận văn. Xin cảm ơn đồng nghiệp và những người thân yêu trong gia đình đã động viên, giúp đỡ tác giả trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Mặc dù đã rất cố gắng, song luận văn khó tránh khỏi những thiếu sót; Tác giả rất mong nhận được những ý kiến góp ý, chỉ bảo của các thầy giáo, cô giáo, các bạn đồng nghiệp và những người quan tâm để luận văn được hoàn thiện hơn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng năm 2018

TÁC GIẢ

Chu Văn Quảng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT.....	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU ĐỒ.....	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Giới hạn phạm vi nghiên cứu	3
5. Giả thuyết khoa học	4
6. Nhiệm vụ của nghiên cứu	4
7. Phương pháp nghiên cứu	5
8. Cấu trúc của luận văn	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC HỌC SINH Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ	6
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề	6
1.1.1. Nghiên cứu ngoài nước	6
1.1.2. Nghiên cứu trong nước	8
1.2. Khái niệm công cụ.....	10
1.2.1. Quản lý.....	10
1.2.2. Hoạt động dạy học.....	12
1.2.3. Dạy học theo định hướng phát triển năng lực	14
1.3. Một số vấn đề lý luận về hoạt động dạy học môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực người học ở trường trung học cơ sở	15
1.3.1. Về mục tiêu dạy học	16
1.3.2. Về nội dung dạy học.....	16

1.3.3. Về phương pháp dạy học.....	17
1.3.4. Về kiểm tra đánh giá.....	17
1.3.5. Môn Khoa học tự nhiên.....	18
1.4. Một số vấn đề quản lý hoạt động dạy học môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường trung học cơ sở	21
1.4.1. Khái niệm.....	21
1.4.2. Nội dung quản lý hoạt động dạy học môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực học sinh.....	21
1.4.3. Trường trung học cơ sở	30
1.4.4. Những yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động dạy học môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường THCS.....	32
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG THCS HUYỆN NẬM PỒ, TỈNH ĐIỆN BIÊN.....	35
2.1. Khái quát về khảo sát thực trạng	35
2.1.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội.....	35
2.1.2. Tình hình giáo dục.....	36
2.2. Tổ chức khảo sát thực trạng quản lý hoạt động dạy học môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường THCS huyện Nậm Pồ, tỉnh Điện Biên.....	36
2.2.1. Mục tiêu khảo sát.....	36
2.2.2. Đối tượng khảo sát.....	37
2.2.3. Nội dung khảo sát.....	37
2.2.4. Phương pháp khảo sát.....	37
2.3. Thực trạng dạy học môn Khoa học tự nhiên ở các trường THCS của huyện Nậm Pồ, tỉnh Điện Biên.....	39
2.3.1. Thực trạng về quy mô phát triển và chất lượng học sinh.....	40
2.3.2. Thực trạng về cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học	41

2.4. Thực trạng hoạt động dạy học môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực học sinh.....	41
2.4.1. Thực trạng thực hiện hoạt động dạy học môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực thực hiện cho học sinh THCS.....	41
2.4.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến chất lượng dạy học môn Khoa học tự nhiên	45
2.5. Thực trạng quản lý hoạt động dạy học môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực thực hiện cho học sinh THCS	48
2.5.1. Quản lý việc thực hiện chương trình dạy học môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực học sinh	48
2.5.2. Thực trạng quản lý việc thiết kế giáo án của giáo viên dạy môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực học sinh.....	50
2.5.3. Quản lý hoạt động học tập môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực thực hiện cho học sinh THCS.....	52
2.5.4. Quản lý việc thực hiện giảng dạy trên lớp, nề nếp dạy học và dự giờ của giáo viên giảng dạy môn KHTN	54
2.5.5. Quản lý việc thực hiện kiểm tra, đánh giá kết quả học tập môn KHTN của giáo viên giảng dạy môn KHTN.....	56
2.5.6. Quản lý về cơ sở vật chất phục vụ giảng dạy môn KHTN.....	58
2.5.7. Quản lý việc bồi dưỡng đội ngũ giáo viên dạy môn KHTN	60
2.6. Đánh chung về thành công và hạn chế trong quản lý hoạt động dạy học môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực học sinh thực hiện ở các trường trung học cơ sở huyện Nậm Pồ, tỉnh Điện Biên.....	61
2.6.1. Những thành công	63
2.6.2. Những hạn chế.....	64
2.6.3. Nguyên nhân của những hạn chế.....	65
2.7. Các yếu tố ảnh hưởng đến công tác quản lý hoạt động dạy học môn Khoa học tự nhiên.....	66

Chương 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN NẬM PỒ, TỈNH ĐIỆN BIÊN	69
3.1. Các nguyên tắc xây dựng biện pháp.....	69
3.1.1. Đảm bảo về mặt pháp lí.....	69
3.1.2. Đảm bảo đặc thù môn học	69
3.1.3. Đảm bảo tính kế thừa và phát triển	69
3.1.4. Đảm bảo tính đồng bộ	70
3.1.5. Đảm bảo tính thực tiễn	70
3.1.6. Đảm bảo tính khả thi và hiệu quả.....	70
3.2. Một số biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường trung học cơ sở huyện Nậm Pồ, tỉnh Điện Biên.....	70
3.2.1. Tổ chức tuyên truyền tác động nhằm thay đổi nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên về tầm quan trọng hoạt động dạy học môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực.....	71
3.2.2. Thực hiện quản lý chặt chẽ mục tiêu, chương trình và nội dung dạy học môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực	74
3.2.3. Tổ chức bồi dưỡng đổi mới phương pháp dạy học môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực thực.....	76
3.2.4. Đổi mới cách thức kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy và kết quả học tập môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực thực hiện.....	79
3.2.5. Đẩy mạnh đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học và các điều kiện đáp ứng yêu cầu dạy học môn Khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực	82
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp.....	85

3.4. Khảo nghiệm về tính cần thiết và khả thi của các biện pháp đề xuất	86
3.4.1. Mục đích khảo nghiệm	86
3.4.2. Đối tượng khảo nghiệm	86
3.4.3. Nội dung, phương pháp khảo nghiệm	86
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	94
TÀI LIỆU THAM KHẢO	99
PHỤ LỤC	102

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
BCH	Ban chấp hành
BPQL	Biện pháp quản lý
CB, GV, NV, HS	Cán bộ, giáo viên, nhân viên, học sinh
CBQL	Cán bộ quản lý
CM	Chuyên môn
CNH - HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
CNTT	Công nghệ thông tin
CSTĐ	Chiến sĩ thi đua
CSVC	Cơ sở vật chất
CSVC&TBDH	Cơ sở vật chất và thiết bị dạy học
DH	Dạy học
ĐH	Đại học
GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
GV- HS	Giáo viên - Học sinh
HĐDH	Hoạt động dạy học
KH- TC	Kế hoạch - Tài chính
KTQLCLGD	Khảo thí quản lý chất lượng giáo dục
Nxb	Nhà xuất bản
PPDH	Phương pháp dạy học
PTDTBT THCS	Phổ thông dân tộc bán trú - trung học cơ sở
QL	Quản lý
TBDH	Thiết bị dạy học
THCS	Trung học cơ sở
UBND	Ủy ban nhân dân
XHCN	Xã hội chủ nghĩa